

338. VÙNG DÂN CƯ Ô NHIỄM,

có thành phần môi trường bị ô nhiễm gây tác động xấu đến sức khỏe con người.

Thành phần môi trường bị ô nhiễm có thể là môi trường nước, môi trường không khí, môi trường đất hoặc nhiều thành phần đồng thời. Vùng dân cư ô nhiễm (VDCON) có thể là bất cứ khu vực dân cư nào nếu có nguồn gây ô nhiễm đặc biệt là các đô thị lớn, những khu vực xung quanh các cơ sở công nghiệp, những vùng đất bị ô nhiễm tồn lưu, v.v.

Ô nhiễm môi trường ở các VDCON tác động xấu đến sức khỏe con người, có thể gây ra các bệnh tật đặc biệt là các bệnh về đường hô hấp, thậm chí bệnh hiểm nghèo, v.v. đồng thời tác động xấu lên các cây trồng và vật nuôi.

Việc xác định VDCON có vai trò quan trọng trong bảo vệ môi trường. Mục đích của việc xác định khu vực ô nhiễm là để khoanh vùng nhằm thực hiện các biện pháp kiểm soát, cải tạo và phục hồi môi trường. Căn cứ để xác định VDCON là kết quả quan trắc chất lượng các thành phần môi trường theo các quy chuẩn kỹ thuật quốc gia. VDCON có thể được phân loại theo mức độ ô nhiễm từ không bị ô nhiễm, ô nhiễm, ô nhiễm nghiêm trọng và ô nhiễm đặc biệt nghiêm trọng. Kết quả quan trắc, phân tích môi trường cũng sẽ xác định các chất gây ô nhiễm, nguồn gây ô nhiễm để có các biện pháp xử lý thích hợp.

Ở nước ta, vấn đề VDCON đã được Nhà nước quan tâm. Nhiều, biện pháp ngăn chặn, phòng ngừa, kiểm soát ô nhiễm, cải tạo và phục hồi môi trường ở các VDCON đã và đang được thực hiện. Các VDCON ở nước ta bao gồm một số đô thị lớn, điển hình là Hà Nội, Tp. Hồ Chí Minh với mức độ ô nhiễm không khí tại một số thời điểm ở mức báo động; một số làng nghề tái chế kim loại, giấy, nhựa, chế biến thực phẩm ở vùng Đồng bằng Sông Hồng. Có thời điểm đã xuất hiện một số “làng ung thư” do bị ô nhiễm nguồn nước, môi trường đất, điển hình như làng Thạch Sơn ở tỉnh Phú Thọ. Bên cạnh các VDCON, Nhà nước cũng đã xác định 4.295 cơ sở gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng được thống kê năm 2002 cần được xử lý đến năm 2012 (Quyết định số 64/2003/QĐ-TTg ngày 22.4.2003) và 451 cơ sở gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng được xác định năm 2013 cần được xử lý đến năm 2020 (Quyết định số 1788/QĐ-TTg ngày 01.10.2013); Các VDCON do hóa chất bảo vệ thực vật tồn lưu gồm 240 điểm gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng và đặc biệt nghiêm trọng, 95 điểm gây ô nhiễm môi trường trên cả nước được xác định năm 2010 cần được xử lý đến năm 2025 (Quyết định số 1946/QĐ-TTg ngày 21.10.2010) và các khu vực bị ô nhiễm chất độc da cam dioxin do chiến tranh để lại ở các sân bay Đà Nẵng, Phù Cát (Bình Định), Biên Hòa (Đồng Nai). Đến nay, về cơ bản đã xử lý xong ô nhiễm dioxin ở sân bay Đà Nẵng, đưa sân bay Phù Cát ra khỏi diện phải xử lý ngay, đang triển khai kế hoạch dự án xử lý ô nhiễm dioxin ở sân bay Biên Hòa. Tuy vậy, nhiều VDCON, nhiều điểm nóng ô nhiễm môi trường như các đô thị lớn, các làng nghề, các điểm tồn lưu hóa chất độc hại, v.v. vẫn đang là thách thức lớn đối với công tác bảo vệ môi trường ở nước ta.

NGUYỄN TRUNG THẮNG

Tài liệu tham khảo

1. *Quyết định số 64/2003/QĐ-TTg ngày 22.4.2003*, Thủ tướng Chính phủ, 2003.
2. *Quyết định số 1946/QĐ-TTg ngày 21.10.2010*, Thủ tướng Chính phủ, 2010.
3. *Quyết định số 1788/QĐ-TTg ngày 01.10.2013*, Thủ tướng Chính phủ, 2013.
4. *Luật Bảo vệ môi trường*, Quốc hội Việt Nam, 2020.